

El llenguatge El port de Barcelona

9/III/1978

Heus ací els títols d'algunes de les obres que consten al catàleg d'una exposició de pintura: Terrat Barcelona Interior bar P. Voltants Maó Portalada Tuixán Retrat J. C., Retrat R. M. I, encara el més significatiu de tots, Barcelona port.

I ens cal, davant d'aquesta tendència que fa prescindir de les preposicions o mots d'enllaç, com si es tractés d'uns elements superflus o innecessaris, o qui sap si de mal gust. I tot, preguntar-nos a quines raons obeeix, de quin rar esperit d'economia de mitjans es reconeix tributària. Hi ha, tal com ja hem posat en relleu més d'un cop, una mena d'aversion a les partícules —articles, alguns pronoms i certes preposicions— que afecta, cada dia en un grau superior, l'ús de la nostra llengua, tant parlada com escrita. Hi pot haver, és cert, diverses circumstàncies que induïxin a aquest estalvi d'elements de llenguatge, la més reconeguda de les quals és la brevetat que les tarifes establertes imposen al llenguatge telegràfic. Però el catàleg d'una exposició no és pas un telegrama! No hi ha raons vàlides, doncs, que justifiquin que es traeixi el caràcter de la nostra llengua i es prescindeixi de la preposició de en títols que, normalment, haurien d'ésser redactats de la manera següent: Terrat de Barcelona, Interior del bar P, Voltants de Maó, Portalada de Tuixén, Retrat de J C. És ben bé aquesta, l'expressió habitual de la nostra llengua. No diem pas màquina cosir i torrons Xixona —parlant, encara no ho hem sentit mai— sinó màquina de cosir i torrons de Xixona.

Però hem destacat especialment el títol d'una obra, Barcelona port perquè és tot un model de supeditació de la nostra llengua a les formes de les de l'àrea del dòlar o de la llira. Expressant-nos espontàniament, és difícil que diguem altra cosa que port de Barcelona. Tanmateix, a l'hora d'escriure, hom perd tota l'espontaneïtat i —potser inconscientment— se segueixen fins a aquest punt gairebé increïble els models que ens proposen de fora. Cal fer un esforç, doncs, a fi de desempallegar-se d'aquestes influències. De fora, és cert, també ens poden venir coses bones. Però no són pas models per a l'estructura de la nostra llengua, que ens cal anar-hi a cercar.

Albert Jané